

Protocol bron- en contactonderzoek COVID-19

Bijlage bij de [LCI-richtlijn COVID-19](#) | Versie 28 mei 2020 (versiebeheer zie onderaan pagina) | Zie ook [Verpleegkundig stappenplan COVID-19](#)

Inleiding en uitgangspunten

- Bron- en contactonderzoek is een essentieel onderdeel van de bestrijding van de huidige COVID-19-epidemie. De uitvoering is een verantwoordelijkheid van gemeenten (Art 6, lid 1c, Wet publieke gezondheid (Wpg)).
- Bron- en contactonderzoek kan pas geïnitieerd worden als er een melding is gedaan. In de Wpg is vastgelegd dat Groep-A-infectieziekten, zoals COVID-19, onverwijld na vaststellingen gemeld moeten worden door de behandelend arts en het laboratorium (Art 22-25). Ook een ongewoon aantal zieken moet gemeld worden door het hoofd van de instelling (Art 26).
- Het doel van bron- en contactonderzoek is om contacten te identificeren, hen te informeren over de blootstelling en risico op besmetting, hen te wijzen op maatregelen die genomen moeten worden om verdere verspreiding te voorkomen en hen hierin te begeleiden. Bijzondere aandacht in het contactonderzoek bij COVID-19 betreft contacten die kwetsbaar zijn en contacten die werken met deze kwetsbare personen, zoals zorgmedewerkers.
- De rol van bron- en contactonderzoek in de bestrijding van COVID-19 varieert per fase van de pandemie. In een fase van transitie/exit is het meenemen van alle contacten essentieel om de epidemie blijvend in te kunnen dammen.
- Contactonderzoek verkort de duur tussen ontstaan klachten en het starten van isolatiemaatregelen, en reduceert daarmee transmissie (1).
- Als leidraad voor het protocol is het Technical Report van de European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC) gebruikt (2,3).

Bronopsporing

Bij een bevestigde patiënt met COVID-19 voert de GGD bron- en contactonderzoek uit.

Bronopsporing:

- Vraag bij elke patiënt na waar hij/zij denkt de infectie mogelijk te hebben opgelopen.
- Wees lokaal, regionaal en landelijk alert op bijzondere clustering van cases. Doe nader onderzoek als dat het geval is en neem zo nodig aanvullende maatregelen.

Contactonderzoek

Bij een bevestigde patiënt met COVID-19 voert de GGD bron- en contactonderzoek uit. De GGD initieert het contactonderzoek zo spoedig mogelijk, in ieder geval binnen 24 uur nadat een melding van een patiënt met (laboratorium)bevestigde COVID-19 is

ontvangen. Snelle melding bij GGD door laboratorium en behandelend arts, inclusief contactgegevens, is essentieel voor de start van een bron- en contactonderzoek.

Definitie contacten

Contacten worden onderscheiden in drie categorieën: 1) huisgenoten, 2) overige nauwe contacten en 3) overige contacten.

1) Huisgenoten zijn contacten die in dezelfde woonomgeving leven en langdurig op **minder dan 1,5 meter** afstand contact hadden met de patiënt.

2) Als overige nauwe contacten worden beschouwd:

- 2a Personen die **langer dan 15 minuten** op **minder dan 1,5 meter** afstand contact hadden met de patiënt tijdens diens besmettelijke periode.* De besmettelijke periode begint 2 dagen voor de start van de klachten, en eindigt als de patiënt 24 uur klachtenvrij is en minimaal 7 dagen na start van de symptomen.** *Bij asymptomatische infecties wordt tot 2 dagen voor de test teruggekeken naar contacten.* Vliegtuigcontacten (binnen 2 stoelen in elke richting van de patiënt), reisgenoten en personeelsleden die in hetzelfde compartiment hebben gewerkt als de patiënt worden ook als 'overig nauw contact' beschouwd.***
- 2b In omstandigheden waarbij er een hoogrisicoblootstelling was van **korter dan 15 minuten** (bijvoorbeeld in het gezicht hoesten, of direct fysiek contact zoals zoenen) wordt deze persoon ook als 'overig nauw contact' beschouwd.

3) Overige (niet nauwe) contacten zijn personen die langdurig contact (**langer dan 15 minuten**) hadden met de patiënt op **meer dan 1,5 meter** afstand in dezelfde ruimte, bijvoorbeeld op kantoor, in de klas of tijdens vergaderingen. Het contactonderzoek voor deze contacten kan later worden aangevuld met digitale oplossingen zoals een anonieme track-and-trace-app, specifiek voor contacten die niet door/via de indexpatiënt kunnen worden benaderd.

* Zorgmedewerkers die persoonsbeschermende middelen hebben gebruikt tijdens de verzorging van de patiënt, worden niet als contact geïnccludeerd in het contactonderzoek.

** Bij immuungecompromiteerde patiënten wordt minimaal 14 in plaats van 7 dagen gehanteerd (zie (zie [Richtlijn paragraaf Besmettelijke periode](#))).

*** Op dit moment wordt geen contactonderzoek gedaan onder medepassagiers in vliegtuigen. Reizigers uit 'hoogrisicogebieden' buiten Nederland (conform EASA-lijst) worden gevraagd 14 dagen in thuisquarantaine te gaan. Deze groep valt buiten het bestek van deze BCO-richtlijn, tenzij bij hen COVID-19 wordt vastgesteld en er een indicatie voor BCO in Nederland is. Personeelsleden die tijdens de vlucht in hetzelfde compartiment hebben gewerkt dienen wel geïnformeerd te worden. De GGD van de regio waar het vliegtuig op de luchthaven is geland voert dit uit.

1. Beleid bij huisgenoten

De GGD informeert huisgenoten (inclusief kinderen) mondeling en schriftelijk met het advies om:

- gedurende 14 dagen na het laatste contactmoment met de indexpatiënt in quarantaine te gaan; quarantaine betekent strikt thuisblijven;
- goede hoest- en handhygiëne in acht te nemen;
- gedurende deze 14 dagen alert te zijn op klachten passend bij COVID-19 (hoesten en/of neusverkouden en/of koorts), en
  - bij een vermoeden van koorts de temperatuur te meten (rectaal of via het oor); koorts is temperatuur $\geq 38,0^{\circ}$ Celsius;
  - de GGD direct te bellen voor beoordeling en inzetten diagnostiek;
- bereikbaar te zijn voor de GGD tijdens deze quarantaineperiode.

De GGD zorgt ervoor dat huisgenoten zo snel mogelijk op SARS-CoV-2 getest worden, indien de klachten passen bij COVID-19.

De quarantaine van een huisgenoot wordt opgeheven:

- 14 dagen na het laatste contactmoment met de COVID-19-patiënt of, als blootstelling voortduurt, 14 dagen nadat de COVID-19-patiënt 1 dag klachtenvrij is én ten minste 7 dagen na de start symptomen (bij immuungecompromitteerde patiënten wordt minimaal 14 in plaats van 7 dagen gehanteerd; zie [LCl-richtlijn](#))
- én de huisgenoot geen klachten heeft gekregen in deze periode.

De GGD heeft aan het begin, halverwege (rond dag 7) en aan het eind (dag 14) van de monitoringsperiode telefonisch contact met de huisgenoot om de opvolging van de quarantainemaatregelen en het ontstaan van klachten te bespreken. Transmissie onder gezinsleden kan leiden tot verlenging van de monitoringsperiode. De belmomenten worden hierop aangepast.

Ook personen werkzaam in de vitale sector of met cruciale beroepen blijven thuis. Voor deze groepen kan een uitzondering gemaakt worden in overleg met de GGD en de bedrijfsarts en alleen als zij geen klachten hebben.

Indien de index een asymptomatische infectie heeft en ook klachtenvrij blijft tot 72 uur na testafname, wordt de quarantaine voor huisgenoten opgeheven. Monitoring van klachten gaat wel door tot 14 dagen na het testmoment.

2. Beleid bij overige nauwe contacten

De GGD informeert overige nauwe contacten mondeling en schriftelijk met het advies om:

- gedurende 14 dagen na het laatste contactmoment met de patiënt thuis te blijven. Dit betekent dat zij niet naar hun werk gaan (thuiswerken);
- geen gebruik te maken van openbaar vervoer, geen bezoek te ontvangen en zeker bezoekers met een verhoogd risico op ernstig beloop van COVID-19; kinderen ≤ 12 jaar mogen wel naar school en sporten;

- minimaal 1,5 meter afstand te houden van andere personen als het contact wel buiten de deur treedt;
- goede hoest- en handhygiëne in acht te nemen;
- gedurende deze 14 dagen alert te zijn op klachten passend bij COVID-19 (hoesten en/of neusverkouden en/of koorts), en
  - bij een vermoeden van koorts de temperatuur te meten (rectaal of via het oor); koorts is temperatuur $\geq 38,0^{\circ}$ Celsius;
  - de GGD direct te bellen voor beoordeling en inzetten diagnostiek.

De GGD zorgt ervoor dat 'overige nauwe contacten' zo snel mogelijk op SARS-CoV-2 getest worden, indien de klachten passen bij COVID-19.

In afwachting van de testresultaten blijven zij strikt thuis en maken overzicht van hun eigen contacten vanaf 2 dagen voorafgaand aan de klachten.

De GGD heeft aan het begin, halverwege (rond dag 7) en aan het eind (dag 14) van de monitoringsperiode telefonisch contact met de nauwe contacten om de opvolging van de maatregelen en het ontstaan van klachten door te nemen.

Ook personen werkzaam in de vitale sector of met cruciale beroepen blijven thuis. Voor deze groepen kan een uitzondering gemaakt worden in overleg met de GGD en de bedrijfsarts en alleen als zij geen klachten hebben.

Indien een contact 14 dagen na het laatste contactmoment met een COVID-19-patiënt klachtenvrij is gebleven, is er geen infectie opgetreden en kunnen de contacten weer aan de maatschappij deelnemen net zoals andere burgers.

Specifiek advies voor contacten in kinderopvang en primair onderwijs: als bij een onderwijzer, begeleider of leerling in het primair onderwijs of kinderopvang COVID-19 wordt vastgesteld, dan worden de groepsgenoten geïnformeerd conform beleid overige (niet nauwe) contacten en getest bij klachten. ****

**** Naast testen in het kader van contactonderzoek kan er ook op basis van artikel 26, lid 1, WPG, een indicatie voor testen zijn als er 3 of meer kinderen van de groep luchtwegklachten hebben.

3. Beleid bij overige (niet nauwe) contacten

De GGD zorgt ervoor dat contacten worden geïnformeerd over de vaststelling van COVID-19 bij een persoon in hun omgeving. De contacten krijgen het advies om:

- goede hoest- en handhygiëne in acht te nemen;
- algemene maatregelen te nemen om COVID-19 te voorkomen (social distancing);
- gedurende de 14 dagen na het laatste contact alert te zijn op klachten passend bij COVID-19 (hoesten en/of neusverkouden en/of koorts), en
  - bij een vermoeden van koorts de temperatuur te meten (rectaal of via het oor); koorts is temperatuur $\geq 38,0^{\circ}$ Celsius;
  - de GGD direct te bellen voor beoordeling en inzetten diagnostiek;

- o op het moment van optreden van klachten thuis te blijven.

De GGD zorgt ervoor dat contacten zo snel mogelijk op SARS-CoV-2 getest worden, indien de klachten passen bij COVID-19.

In afwachting van de testresultaten blijven zij strikt thuis en maken overzicht van hun eigen contacten vanaf 2 dagen voorafgaand aan de klachten.

Klachten waarbij contacten getest worden

Aangezien het huidige beleid gebaseerd is op intensief bron- en contactonderzoek zal een contact van een COVID-19 patiënt laagdrempelig getest worden bij aanwijzingen van een van de klachten uit het gehele brede palet aan klachten van COVID-19.

Contacten worden daarom getest als zij één of meerdere van de volgende klachten hebben:

- Verkoudheidsklachten zoals neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn,
- (licht) hoesten
- Plotsteling verlies van geur en/of smaak (zonder neusverstopping)
- benauwdheid
- Verhoging óf koorts boven de 38 graden

En bij andere klachten die bij COVID-19 kunnen passen, soms in combinatie met bovenstaande klachten:

- algehele malaise
- hoofdpijn
- spierpijn
- pijn achter de ogen
- vermoeidheid en anorexie

Minder voorkomend zijn:

- koude rillingen
- algehele pijnklachten
- pijn bij de ademhaling
- duizeligheid
- schorre stem
- prikkelbaarheid/verwardheid/ delier
- buikpijn
- diarree
- misselijkheid, overgeven
- conjunctivitis
- verschillende huidafwijkingen.

Monitoring bron- en contactonderzoek

Om de effecten van het bron- en contactonderzoek te monitoren wordt dagelijks vanuit HPZone informatie over contacten doorgegeven aan het RIVM middels een checkbox in HPZone. Dit systeem is eerder al gebruikt aan het begin van de pandemie.

In HPZone worden de volgende gegevens gerapporteerd per contact:

- persoonskenmerken (geslacht, geboortejaar, postcode);
- link aan index (Osiris-nummer) of situatie;
- categorie contact;
- eerste en laatste dag blootstelling;
- monitoringsperiode;
- belcontacten tijdens monitoringsperiode;
- ontstaan van klachten inclusief eerste ziektedag en soort klachten;
- afgenomen diagnostiek,
- GGD-regio.

Reguliere evaluatie zal plaatsvinden om het beleid waar noodzakelijk en mogelijk bij te stellen.

Informatiebrieven (contacten) niet-bevestigde patiënt

- [Brief ik heb koorts met luchtwegklachten en/of benauwdheid](#)
- [Brief mijn huisgenoot heeft koorts met luchtwegklachten en/of benauwdheid](#)
- [Brief ik of mijn huisgenoot is verkouden](#)

Informatiebrieven (contacten) bevestigde COVID-19-patiënt

- [Brief voor bevestigde patiënt thuissituatie](#)
- [Brief voor huisgenoten van een bevestigde patiënt](#)
- [Brief voor nauwe contacten van een bevestigde patiënt](#)
- [Brief voor \(overige\) contacten van een bevestigde patiënt](#)
- [Brief voor contacten van een bevestigde patiënt op basisschool of kinderopvang](#)

Referenties

1. Bi Q, Wu Y, Mei S, Ye C, Zou X, Zhang Z, et al. Epidemiology and transmission of COVID-19 in 391 cases and 1286 of their close contacts in Shenzhen, China: a retrospective cohort study. *Lancet Infect Dis.* 2020 Apr 27;
2. European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). Contact tracing: public health management of persons, including healthcare workers, having contact with COVID-19 cases in the European Union - second update 2020 [8

April 2020]. Stockholm: European Centre for Disease Prevention and Control; 2020.

3. Contact tracing for COVID-19: current evidence and options for scale-up. Stockholm: European Centre for Disease Prevention and Control; 2020 Apr.

Versiebeheer

- 28-05-2020: Het beleid rondom asymptomatische dragers is toegevoegd. Informatiebrieven aangepast. Aanpassingen n.a.v. voortschrijdend inzicht bron- en contactopsporing, leesbaarheid en klachten waarbij getest wordt op COVID-19.
- 20-05-2020: De overige nauwe contacten worden verdeeld in categorie 2a (blootstelling langer dan 15 minuten) en 2b (kortdurende hoogrisicoblootstelling). Hierdoor kan de mate van het risico op overdracht beter worden opgevolgd en kunnen bijbehorende maatregelen zo nodig per subgroep worden aangepast. | De GGD informeert de huishoudcontacten én de nauwe contacten (zowel categorie 2a als categorie 2b) telefonisch, en heeft halverwege en aan het einde van de monitoringsperiode nogmaals telefonisch contact met deze contacten. | De leefregels voor overige nauwe contacten zijn verduidelijkt: zij blijven thuis en mogen niet buiten de deur werken. Een uitzondering hierop kan gemaakt worden in overleg met de GGD voor mensen werkzaam in de vitale sector of met cruciale beroepen. | Het beleid voor vliegtuigcontacten is nader toegelicht.
- 11-05-2020: bij 'overig contact bij 'minder dan 1,5 meter afstand': toegevoegd 'in dezelfde ruimte'.
- 07-05-2020: Links naar brieven toegevoegd
- Vastgesteld LOI 29 april 2020. Publicatiedatum 6 mei 2020.

Zie ook [LCI-richtlijn COVID-19](#).

Vanaf begin april COVID-19 beeld bij mensen op nertsbedrijven (retrospectief)

24 april: Sars-CoV-2 gevonden bij 3 nerts op bedrijf waar dieren ziek waren.

25 april: op een tweede bedrijf zijn nertsen ziek, ook hier SARS-CoV-2 gevonden bij een aantal dieren

begin mei: 3e bedrijf positief getest nadat er dieren ziek waren geworden

7 mei: 4e bedrijf positief getest, hier waren geen dieren ziek, uit voorzorg onderzoek gedaan (band met het eerste bedrijf)

Maatregelen:

- advies aan medewerkers over veilig werken (PBM)
- meldplicht ingesteld voor nertsenbedrijven (waar ziekte is onder de dieren)
- instellen zone 400 meter om bedrijven. Deze is opgeheven op 15 mei toen uit onderzoek bleek dat er geen virus buiten de stallen is aangetroffen.
- Dieren en mest mogen het bedrijf niet verlaten

Onderzoeken

- Dieren: wat is het ziektebeeld, hoeveel dieren besmet, is mest besmettelijk, onderzoek bij bedrijven waar geen ziekte is.
- Onderzoek in de stal en buiten de stal: stof en lucht (wel in de stal, niet erbuiten aangetroffen)
- Onderzoek bij medewerkers op bedrijven: klachten, laboratoriumonderzoek.
  - Op alle bedrijven zijn medewerkers ziek geweest voordat de diagnose bij de dieren werd gesteld, op 3 bedrijven ook vastgestelde infectie bij mensen: transmissie van mens naar dier
  - Op 1 bedrijf bij 1 medewerker stam (WGS) gevonden die lijkt op nertsenstam
  - Er volgt verder onderzoek (WGS) van patiënten uit de regio (stamboom verder uitwerken)

Onderzoeken lopen nog en uitkomsten volgen